

Jaarverslag 2021

INHOUDSOPGAVE	2
1. Inleiding	3
2. De medewerkers	4
3. De verschillende beleidsterreinen	6
a. Public Relations	6
b. Tentoonstellingen	6
c. Collecties	9
d. Huisvesting en infrastructuur	11
e. Relaties	11
Gemeente	
MOE (Museum Overleg Ede)	
Vrienden van het Kijk en Luistermuseum	
Open Monumentendag	
Historische Vereniging Oud-Bennekom	
4. Bezoekers	13
5. Financiën	14
6. Slot	14

1. Inleiding

We startten het nieuwe jaar 2021 op dezelfde manier als we in 2020 eindigden, namelijk gesloten wegens de coronapandemie. Pas op 9 juni mocht het museum weer beperkt open. Eind juni werden die beperkingen verder afgezwakt. We hadden o.a. nog wel te maken met beperkingen qua bezoekersaantallen. Op die wijze heeft het museum een half jaar gedraaid en dat eindigde op 20 december 2021, toen het museum weer verplicht dicht moest.

Feitelijk is het museum dus ongeveer een half jaar open geweest en een half jaar dicht. Dat heeft een grote invloed gehad op het aantal bezoekers aan ons museum. Een kleine vierduizend bezoekers hebben we ontvangen, waarbij opvalt dat de scholieren en de groepen ouderen -net als in het voorgaande jaar- grotendeels ontbraken. Dat heeft alles te maken met de pandemie en de overheidsmaatregelen om die te beteugelen. Wel hebben we een goede aanloop gehad van vakantievierders die in de zomermaanden in onze regio verbleven.

Financieel sloten we het jaar af met een positief resultaat, vanwege de subsidies van de gemeente Ede en dankzij veel lagere kosten dan in pre-corona jaren.

Het bestuur bedankt alle betrokkenen, staf, medewerkers, de Vrienden van het Museum, de Historische Vereniging Oud-Bennekom, sponsors en alle andere partijen die betrokken zijn bij het museum voor hun bijdrage aan dit bijzondere jaar 2021.

Jos van Kroonenburg, voorzitter
Max van Hoffen, secretaris

2. De medewerkers

Bestuur

Het museum kent een bestuur dat als bevoegd gezag fungeert en de werkzaamheden binnen het museum delegeert aan de directeur die bijgestaan wordt door stafleden. Het bestuur van de Stichting Kijk en Luistermuseum was in 2021 als volgt samengesteld:

Dhr. J. van Kroonenburg (Jos)	voorzitter	
Dhr. W.C.L. van Kalleveen (Wim)	secretaris	tot 8 juni 2021
Dhr. M. van Hoffen (Max)	secretaris	vanaf 8 juni 2021
Dhr. W. Deiters (Wolf)	penningmeester	
Dhr. J. M. van Raan (Jos)	bestuurslid	tot 8 juni 2021
Dhr. M. de Groot (Maarten)	bestuurslid	vanaf 8 juni 2021
Dhr. J. Roodzant (Jan)	bestuurslid namens Historische Vereniging Oud-Bennekom	

Het bestuur vergaderde zes maal en deze vergaderingen werden bijgewoond door de directeur van het museum of een plaatsvervanger.

Het halfjaarlijkse overleg met de Historische Vereniging Oud Bennekom (HVOB) heeft als gevolg van de covid-19-pandemie niet plaatsgevonden.

Vaste agendapunten in de vergaderingen van het bestuur zijn: de projecten en vernieuwingen, de informatie over staf en medewerkers en de financiën. In dit verslagjaar waren corona en de maatregelen als gevolg daarvan hoofdonderwerpen. Een ander hoofdonderwerp was de personele situatie. Jos van Ginkel, de directeur van het museum moest wegens medische redenen per 18 februari zijn werkzaamheden neerleggen. Hij werd vervangen door Johan van de Pol, eerst als interim-directeur en later per 8 juni benoemd tot directeur. Het conservatorschap muziekcollectie werd vanaf die datum ingevuld door Willem ten Hoven. De externe taken van de directeur zijn tijdelijk waargenomen door de voorzitter van het bestuur.

Directie

Dhr. J. van Ginkel (Jos)	directeur	tot 18 februari 2021
Dhr. J. van de Pol (Johan)	interim-directeur	tot 8 juni 2021
	directeur	vanaf 8 juni 2021

Stafleden

Dhr. J. Osté (Jan)	conservator historische collectie	
Mw. M. Beaujean (Riet)	communicatie	
Dhr. J. van de Pol (Johan)	conservator muziekcollectie	tot 8 juni 2021
Dhr. W. ten Hoven (Willem)	conservator muziekcollectie	vanaf 8 juni 2021
Dhr. T. Lakerveld (Ton)	registratie objecten	

De directie en de stafleden vergaderden maandelijks. Het werkoverleg tussen de staf en de directie verliep gestructureerd en regelmatig. Het overleg met de vrijwilligers kon slechts incidenteel plaatsvinden en werd meestal vervangen door schriftelijke mededelingen.

Administrateur

Dhr. A. de Jong (Ad)

Medewerkers

Het totaal aantal vrijwilligers was in 2021 gelijk aan het voorgaande verslagjaar namelijk 60.

Alle vrijwilligers hebben een eigen taak binnen het museum.

De taken die door de verschillende vrijwilligers worden uitgevoerd zijn onder meer het verzorgen van rondleidingen, het organiseren van wisseltentoonstellingen, het onderhouden en waar mogelijk repareren van de museumcollectie, het verzorgen en het onderhouden van het gebouw, het verzorgen van de voorzieningen in de koffiekamer, het verzorgen van de administratie en de communicatie en in- en verkoop voor de museumwinkel.

Met alle vrijwilligers wordt een overeenkomst afgesloten waarin de afspraken tussen de vrijwilliger en het museum worden vastgelegd.

Sinds 2019 wordt maandelijks de brandmeldinstallatie getest. Zes leden vanuit technische ondersteuning en de staf doen in wisselende samenstelling de vereiste testen van de installatie.

De AED-voorziening is tijdig getest en onderhouden.

In 2021 hebben 8 museummedewerkers een AED-(herhalings)cursus gevolgd.

Medewerker in vaste dienst

Binnen het museum is er via Werkkracht een medewerker ingehuurd, die de taak conciërge/beheerder uitoefent. Onze medewerker Jack van Pel is in mei 2021 overleden na een kort ziekbed. De impact van zijn overlijden op alle betrokkenen bij het museum was groot, omdat Jack al 20 jaar in dienst was en alom waardering genoot vanwege de wijze waarop hij zijn taak uitvoerde.

Gelukkig konden we in juni al een nieuwe conciërge/beheerder verwelkomen in de persoon van Sarita Kandhai.

Medewerkersdag

De medewerkersdag is vanwege de coronapandemie wederom niet doorgegaan.

3. De verschillende beleidsterreinen

a. Public Relations

Via de website, de social media, de persberichten, de optredens in lokale en regionale en radio- en tv-programma's, posters, folders en niet te vergeten: mond op mond reclame is er aandacht voor het museum gegeneerd. Uiteraard heeft de covid-19pandemie invloed gehad op alle activiteiten.

Met subsidie van de Provincie Gelderland is er voor het on line-platform Museum2Go een mooie mini-documentaire van circa 7 minuten over ons museum gemaakt. Deze geeft in circa 7 minuten een goed beeld van ons unieke aanbod, <https://www.youtube.com/watch?v=Moe3J8Eourk>. MuseumTV is een initiatief van Stichting Ons Museum en samenwerkende musea in Nederland. Het doel is een zo breed mogelijk publiek met kunst en cultuur in aanraking te brengen.

In samenwerking met de andere leden van Het Museum Overleg Ede hebben we deelgenomen aan een gezamenlijke campagne bij Visit Veluwe, met als resultaat een advertentie in het Visit Veluwe magazine én in de landelijke media via de campagne 'Gelderland levert je mooie streken'.

Niet alleen wat er het hele jaar door bij ons te beleven is, ook de wisseltentoonstellingen kregen veel aandacht. Vooral de tentoonstelling 'Thuis in het Poppenhuis' oogstte veel belangstelling vanuit het hele land.

De vindbaarheid op het internet is van groot belang. Gelukkig is deze goed, mede doordat veel andere websites naar ons verwijzen, zoals op de site van de Museumvereniging, museum online, Erfgoed Gelderland, WhichMuseum, DagjeWeg, KidsproofArnhem, museum-info.nl, Go-Kids en Eropuit in eigen land.

We hebben meegedaan aan een actie van Stichting Recreatie Veluwe en Vallei waarbij 2000 folders van het museum zijn verspreid bij vakantieparken, campings en andere toeristische verblijfslocaties en attracties in en om de gemeente.

De sociale media, zoals Google, Facebook, Twitter en Instagram waren belangrijke instrumenten om onze bekendheid te vergroten. Het museum krijgt vele lovende recensies op TripAdvisor. Ook is het museum met tekst en beeldmateriaal te vinden in de tijdschriften van diverse touroperators en vakantieorganisaties.

Het museum heeft ook dit jaar deelgenomen aan diverse radio- en tv-uitzendingen van de lokale omroep Ede-FM.

b. Tentoonstellingen

We onderscheiden de grote wisseltentoonstellingen van de tentoonstellingen in de vitrines in de gang naar de Moltzerzaal.

In het verslagjaar 2021 zijn er slechts twee wisseltentoonstellingen te zien geweest, wederom veroorzaakt door de pandemie:

Thuis in het poppenhuis

Vanaf november 2020 was als wisseltentoonstelling “Thuis in het poppenhuis” te zien, samengesteld uit

eigen bezit. Uit die tentoonstelling wordt wel duidelijk dat er enorm veel energie en geld in poppenhuizen werd gestoken. Van klassiek tot modern. Voor de kinderen is het toch het leukst als je ook met de poppen mag spelen. In de videocabine was voor hen een poppenhuis opgesteld waarmee dat kan.

Deze tentoonstelling is verlengd tot 30 oktober 2021, omdat het museum pas in juni weer open mocht.

Kijken en Luisteren

Kijken en Luisteren is een kleurrijke tentoonstelling waar muziek in zit. Speciaal voor deze gelegenheid maakten beeldend kunstenaar Gelske Kwikkel en haar cursisten schilderijen geïnspireerd op de zintuigen zicht en gehoor.

Schilderend binnen het thema *Kijken* – denk aan licht/donker, emoties en observeren – maakt de groep zichtbaar wat er bij het waarnemen gebeurt. Bij het thema *Luisteren* is men bij een muziekstuk kleur en beweging gaan zoeken. Een piano vraagt bijvoorbeeld kortere penseelstreken dan een viool en ook een andere kleur. Ook hoge en lage tonen en rust en stilte vind je terug in de composities.

Bijpassende gedichten verhelder de thema's van de schilderijen. Als luchtige toets zijn er speeldoosjes beschilderd. Voor jonge bezoekers is er een hoekje waar ze zelf kunnen tekenen en kleuren met opdrachten in kijken en luisteren.

In de vitrines is de kleine tentoonstelling *Ericapark out-of-the-box* te zien geweest.

Beeldend kunstenaar Clementine Sluismans woont sinds 2017 in het Ericapark. Tijdens de coronapandemie vroeg zij zich af: 'Wie zijn mijn burenen eigenlijk en waarom wonen ze hier?' Deze vraag vormde de basis van een ontdekkingstocht naar de achtergrond en woonbeleving van haar medebewoners van het park.

'Vertel iets over jezelf als bewoner van het Ericapark en vul daarmee een kistje,' verzocht zij haar burenen. Het merendeel van hen gaf hieraan gehoor. Mooie, creatieve

uitingen van de woonbeleving van de huiseigenaars waren het resultaat.

De Bouwkas Noord Nederland gaf in 1954, ten tijde van naoorlogse woningnood, opdracht tot de bouw van een bijzondere woonvorm voor 55-plussers. In plaats van het destijds bekende bejaardentehuis werden kleine aparte woningen gebouwd met verzorging in de directe omgeving, in de vorm van een centraal gebouw. Prof. J.T.P. Bijhouwer, hoogleraar tuinarchitectuur in Wageningen, ontwierp de inrichting van het terrein, strevend naar harmonie tussen de mens en zijn omgeving. Het Ericapark is tegenwoordig een gemeentelijk monument.

Vijfenzestig jaar na oprichting functioneert deze bijzondere woonvorm nog steeds optimaal. Er is weinig veranderd, alleen de kleine huisjes heten nu 'tiny houses'. De huidige bewoners zijn nog steeds heel tevreden over het woonconcept, zoals te zien was in dit kunstproject.

c. Collecties

Muziek

Het jaar 2021 werd wederom gedomineerd door corona met als gevolg minder bezoekers, minder presentaties en daardoor ook minder storingen met instrumenten. Hierdoor kwam er behoorlijk wat tijd beschikbaar om restauraties uit te voeren aan instrumenten die nog "in de wacht" stonden en aan ons in de afgelopen jaren werden geschonken.

Het belangrijkste instrument waaraan verder gewerkt kon worden was de "Chappell vleugelpianola" die in 2020 al was teruggekomen van de body restauratie in Polen. Het inwendige gedeelte moest nog verder gerestaureerd worden en in september was het moment aangebroken, dat de presentatie, in aanwezigheid van de schenker, kon plaatsvinden. Deze vleugel heeft nu een prominente plaats gekregen in de Moltzerzaal.

Daarnaast werd ook de restauratie van een in 2019 geschonken “Flötenuhr” afgerond, dat eveneens een plaats heeft gevonden in de Moltzerzaal.

Verder is de restauratie van een harmonium bijna voltooid, dat zijn plaats moet krijgen in de schoolklas uit 1920 in de Stolpzaal.

Een soortgelijke geluidsinstallatie als in de Moltzer- en Stolpzaal is dit jaar aangebracht in de entree en de koffiekamer, zodat het vrij toegankelijk gedeelte van het gebouw van geluid is voorzien, wat centraal geregeld kan worden van achter de balie.

Aan deze installatie is voor 50% bijgedragen door de Vrienden van het Museum.

Registratie, Beheer, Textiel en Erfgoed

Ondanks de coronabeperkingen is het registreren en fotograferen van museumobjecten doorgegaan, soms met minder medewerkers tegelijk en beschermd met de vereiste veiligheidsmiddelen.

Enkele medewerkers hebben beschrijvingen van objecten vanuit huis gedaan. Dit was mogelijk doordat de toegang tot het registratiesysteem, Memorix Maior, vanaf elke plaats mogelijk is. Toegang tot het systeem is beveiligd met de gebruikersnaam en het wachtwoord dat is verstrekt aan de betreffende medewerker.

In het depot, dat grotendeels wordt gebruikt voor objecten van de historische collectie, is meer plaatsruimte beschikbaar gekomen door het aanschaffen enkele nieuwe opbergrekken.

Op advies van Collectie Gelderland is op de metalen schappen van de opbergrekken folie aangebracht, gelijktijdig een uitvoerige standplaats controle uitgevoerd en ontbrekende foto's gemaakt. De voorbereidingen om de kunststof schappen langs de wanden te vervangen door hout zijn ver gevorderd, zodanig dat met de uitvoering spoedig kan worden begonnen.

Plattegronden van het gebouw zijn gemaakt met daarop voor elke opberg- depotruimte plaatnummers ingevuld waardoor het opzoeken en opbergen van objecten met behulp van de computer een stuk eenvoudiger en eenduidiger is geworden.

Voor de registratie van de textielcollectie is een nieuwe medewerker aangesteld, een depotmedewerker die zijn taak heeft uitgebreid. Inmiddels is het vroegere kaartregistratiesysteem grotendeels ingevoerd in Memorix.

Gedragen door opa van een Bennekomse familie periode 1930

Veel objecten, uit eigen bezit, zijn gebruikt in de verschillende (vitrine)tentoonstellingen die helaas, vanwege de covid-beperkingen, door weinig bezoekers konden worden bezocht.

Met een presentatie van objecten gerelateerd aan de bevrijding en oorlogstijd is een bijdrage geleverd aan de “Nacht van de geschiedenis”, een activiteit georganiseerd door de Historische Vereniging Oud-Bennekom in samenwerking met het museum.

Dit jaar zijn er ook weer nieuwe objecten aangeboden zowel voor de historische- als de textielcollectie waarvan we er een twintigtal hebben geaccepteerd.

Dit varieert van gebruiksvoorwerpen, kledingstukken en poppenhuizen en een honderdjaar oude Kerststal.

Na acceptatie ontvangt de schenker een bedankbrief met een gratis toegangsbewijs.

Bij niet acceptatie is er contact opgenomen met de betreffende schenker en is na overleg naar een passende oplossing gezocht.

Geschonken door erven van bekende Bennekommer (100 jaar oud)

Er is deelgenomen aan externe activiteiten van de Collectie Gelderland ter ondersteuning van het collectiebeheer. De kwartaalvergaderingen en gebruikersbijeenkomsten van Memorix hebben dit jaar uitsluitend digitaal plaatsgevonden.

De officiële overdracht van de zgn. Kreekcollectie kon -net als in 2020- niet doorgaan vanwege de coronapandemie en zal in het komende jaar alsnog plaatsvinden in het bijzijn van genodigden en relaties van de fam. Kreek en de Vrienden van het museum.

d. Huisvesting en infrastructuur

Huisvesting

De klimaatinstallatie van het museum kost veel onderhoud en is aan vervanging toe. Er is een nauwkeurige analyse gemaakt van de mogelijkheden, behoeften en wensen van het museum voor een nieuwe en zuiniger klimaatinstallatie en vervolgens wordt in contact met diverse potentiële leveranciers gekeken naar de praktische en financiële mogelijkheden. In 2022 zal een besluit genomen worden over de realisatie van deze nieuwe klimaatinstallatie.

Dit bijzondere en bewerkelijke project wordt uitgevoerd door twee stafleden, daarin bijgestaan door een tweetal bestuursleden. Regelmatig wordt deskundigheid van buitenaf ingeroepen. Dit project is voor ons een belangrijke volgende stap in het streven naar duurzaamheid en vermindering van energiegebruik.

ICT

Onze ICT was nodig aan vernieuwing en opschoning toe. De server wordt opnieuw ingericht en alle accounts en databestanden worden opgeschoond en in overeenstemming gebracht met de huidige organisatie van het museum. Een aantal desktops is vervangen door nieuwere (refurbished) apparaten.

Deze actie is uitgevoerd door enkele stafleden in samenwerking met de vrijwilliger die de organisatie van onze ICT-infrastructuur behartigt. De actie loopt door in 2022.

e. Relaties

Gemeente

Er is goed contact met de Gemeente Ede bij de verantwoording van de door de Gemeente ter beschikking gestelde gelden. Het museum beijvert zich die gelden goed aan te wenden voor beheer en behoud van het gebouw, als ook voor het in stand houden en mogelijk uitbreiden van de collectie.

MOE (Museum Overleg Ede)

De vergaderingen van het Museumoverleg Ede worden steeds meer gebruikt om de gezamenlijke belangen van de Edese musea te behartigen en om gezamenlijke activiteiten te ontplooiën, waardoor de musea elkaar versterken. Het Kijk en Luistermuseum is daarbij altijd aanwezig in de persoon van de directeur. Tijdelijk is dit contact in 2021 waargenomen door de voorzitter van het bestuur.

Het is een belangrijk informeel overleg, waaraan ook de wethouder af en toe deelneemt en ook de verantwoordelijk ambtenaar van de Gemeente Ede.

Erfgoed Gelderland

Vanuit Erfgoed Gelderland wordt regelmatig advies gegeven voor het verder beheren van het gebouw en het in stand houden van de collectie. In 2021 hadden de werkzaamheden onder andere betrekking op de vernieuwing en verder invulling van de digitale informatietafel in de hal en op de totstandkoming van een aparte app voor ons museum, die de individuele bezoeker kan helpen om zelfstandig door onze collectie te lopen. Als gevolg van de corona-restricties is deze app tot nu toe nauwelijks gebruikt en getest.

Vrienden van het Kijk en Luistermuseum

De Vrienden ondersteunen het Kijk en Luistermuseum bij uitbreiding en beheer van de collecties, kostbare restauraties, het organiseren van bijzondere tentoonstellingen en educatieve projecten. Zij doen dit door sponsors te werven bij bedrijven en bij burgers. De Vereniging van Vrienden is een culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Als gevolg van de pandemie heeft ook het werk van de Vrienden grotendeels stilgelegen en heeft het overleg van de Stichting Kijk en Luister Museum met de Vrienden slechts tweemaal plaatsgevonden.

Open Monumentendag

In verband met de corona-pandemie was er een zeer beperkt programma voor de Open Monumentendag opgesteld. Het museum is in normale omstandigheden altijd aanwezig met een pop-up tentoonstelling, maar deze was dit jaar niet opgenomen in het programma.

Historische Vereniging Oud-Bennekom

Op dinsdag werken leden van de HVOB in het museum aan hun collectie en maken zij gebruik van drie ruimtes en ICT-apparatuur in het museum. In 2021 is dit werk zo veel mogelijk vanuit huis gedaan. De HVOB is in tegenstelling tot het museum voor de registratie niet overgegaan op Memorix, maar doorgegaan met het oude programma Adlib. Hierdoor zijn de data van beide organisaties volledig gescheiden.

4. Bezoekers

In het verslagjaar 2021 bezochten in totaal 3947 personen het museum.

	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Bezoekers totaal	3947	4418	10616	9312
Jeugd (m.n. scholieren)	360	1014	1496	1649
Groepen:	905	280	3197	2892
Individueel:	2682	3124	5923	4771

Net als in het voorgaande jaar is het bezoek in 2021 stevig gedaald ten opzichte van de pre-corona jaren als gevolg van de gedeeltelijke sluiting in 2021 en de beperkende maatregelen van de covid-19 pandemie. Vooral groepsbezoeken hebben maar beperkt plaatsgevonden. Ook het scholierenbezoek heeft in 2021 maar beperkt plaatsgevonden. In de zomermaanden wisten wel veel vakantievierders de weg naar ons museum te vinden.

Openingstijden

Het museum is het gehele jaar geopend van dinsdag t/m zaterdag van 14:00 uur tot 17:00 uur. Voorts is het museum geopend op Tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, Tweede Pinksterdag en Tweede Kerstdag. Tijdens het Museumweekend is het museum extra geopend.

Voor groepen bestaat de mogelijkheid afspraken te maken buiten de reguliere openingstijden. Hiervan wordt veelvuldig gebruik gemaakt.

Het museum is gesloten op: zondag, maandag, Nieuwjaarsdag, Koningsdag, Bevrijdingsdag en Eerste Kerstdag.

De bovenstaande openingstijden gelden in "normale" jaren en uiteraard behoudens speciale maatregelen.

Het museum is volledig toegankelijk voor personen in een rolstoel of met een rollator.

Publieksbegeleiding en wisseltonstellingen

De collectie wordt mondeling toegelicht tijdens de presentaties door vrijwilligers in het museum. Deze vorm van presentatie is het instrument om de aantrekkingskracht van het museum te behouden en/of te vergroten.

5. Financiën

We sloten het jaar 2021 af met een beperkt positief resultaat van € 1.363,=. Het bestuur blijft de komende jaren kritisch naar de inkomsten kijken en blijft zoeken naar nieuwe en moderne ontwikkelingen die tot meer bezoekers van het museum kunnen leiden. Daarnaast zoeken we natuurlijk naar mogelijkheden om de kosten verder te reduceren.

Door de eigen inkomsten van het museum, de donaties, het werk dat door de vele vrijwilligers wordt verzet en door de bijdrage van de Gemeente Ede is er sprake van een gezonde exploitatie.

6. Slot

In dit verslag is een overzicht gegeven van onze organisatie en van alle activiteiten en ontwikkelingen binnen het Kijk en Luistermuseum. Wij zijn er als museum trots op dat wij door de noeste arbeid en enthousiaste inzet van de vele vrijwilligers een voor het publiek aantrekkelijk en waardevol museum mogen zijn. In een bizar jaar als 2021 betekende dat een extra opgave!